

Spis treści

Przedmowa do wydania drugiego	5
Część I. Świat w dobie II wojny światowej 1939-1945	7
Rozdział I: Początek konfliktu (1939-1941)	9
1. Agresja niemiecka na Polskę	9
2. Podział ziem polskich pomiędzy Niemcy i ZSRR	11
3. Kształtowanie się frontów walki	15
4. Wojna radziecko-fińska (30 XI 1939 - 13 III 1940)	19
5. Podbój państw skandynawskich (9 IV - 10 VI 1940)	22
6. Atak na Belgię, Holandię, Luksemburg i Francję	25
7. Rewolucja „socjalistyczna” w krajach bałtyckich i Besarabii	31
8. Bitwa o Anglię	32
9. Ekspansja Włoch w Afryce Północnej i agresja na Grecję	36
10. Wojna na morzach i oceanach	41
11. Podboje Japonii w Chinach	43
12. Plany podboju świata i nowych agresji	50
Rozdział II: Agresja Niemiec hitlerowskich na ZSRR i jej następstwa	54
1. Przyczyny i cele agresji	54
2. Układ sił w pierwszym okresie wojny	57
3. Przebieg działań zbrojnych do grudnia 1941 r.	63
4. Przystąpienie ZSRR do koalicji antyhitlerowskiej	69
5. Polityka niemiecka w krajach okupowanych (1939-1941)	72
6. Wysiłki obronne ZSRR	75
7. Powstanie i rozwój ruchu oporu w Europie	78
Rozdział III: Agresja Japonii w rejonie Pacyfiku i jej następstwa	82
1. Początek wojny	82
2. Filipiny, Malaje, Birma	88
3. Indie Holenderskie. W stronę kontynentu australijskiego	94
4. Pod japońskim panowaniem	98
Rozdział IV: Działania na głównych teatrach operacji wojennych i poczynania polityczne walczących stron w latach 1942-1944	103
1. Rozwój przeciwstawnych bloków wojennych	103
2. Problem tzw. II frontu w Europie	107

3. Sytuacja w Chinach	108
4. Midway	110
5. Na południowo-zachodnim Pacyfiku	111
6. Birma	116
7. Od Sewastopola do Stalingradu	118
8. Wojna na Morzu Śródziemnym i w Afryce Północnej (1941-1943)	124
9. Obalenie Mussoliniego i wyzwolenie południowych Włoch	127
10. Bitwa w Łuku Kurskim i postępy Armii Czerwonej do końca 1943 r.	131
11. Rozwój Wielkiej Koalicji Wojennej (Konferencja w Teheranie)	134
12. Ewolucja polityki niemieckiej w krajach okupowanych	137
13. Ruch oporu w Europie w latach 1941-1944	139
14. Zachodzące słońce imperium	143
15. Na Pacyfiku	146
16. Filipiny	150
17. W stronę Wysp Japońskich	153
18. Operacje Armii Czerwonej w pierwszej połowie 1944 roku i ich znaczenie polityczne	156
19. Lądowanie sojuszników w Normandii i wyzwolenie Francji	159
20. Nieudana próba przewrotu w Niemczech	162
21. Przejmowanie Europy Środkowo-Wschodniej przez ZSRR	166
22. Działania morskie i lotnicze w rejonie europejskim	168
Rozdział V: Klęska wojenna Niemiec i Japonii i zakończenie wojny	172
1. Ustalenia konferencji krymskiej	172
2. Bezwarunkowa kapitulacja Niemiec	175
3. Japonia w przededniu klęski	179
4. Przystąpienie ZSRR do wojny z Japonią	184
5. Kapitulacja Japonii	187
Rozdział VI: Rola II wojny światowej w procesach rozwojowych świata	189
Część II. Walka dwóch bloków politycznych o panowanie w świecie (1945-1976)	193
Rozdział VII: Rozpad zwycięskiej koalicji wojennej (1945-1947)	195
1. Powstanie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ)	195
2. Kryzys powojenny w świecie	199
3. Przyływ powojennej fali rewolucyjnej w świecie	203
4. Procesy zbrodniarzy i kolaborantów wojennych	206
5. Traktaty pokojowe	208
Rozdział VIII: Pierwsze przejawy zimnej wojny (1947-1953)	211
1. Polityka ZSRR w latach 1947-1953	211
2. Polityka ograniczania i wypierania wpływów komunizmu	214
3. Walka mocarstw o wpływy na Bliskim Wschodzie i powstanie państwa Izrael	220

4. Kwestia niemiecka w latach 1949-1953	227
5. Działalność ONZ w okresie narastania zimnej wojny	229
<i>Rozdział IX: Przemiany powojenne w Azji, Afryce i Ameryce Południowej</i>	<i>233</i>
• 1. Japonia	233
• 2. Chiny	237
• 3. Korea	242
• 4. Indie i Pakistan	248
5. Azja Południowo-Wschodnia	254
6. Bliski Wschód	265
7. Afryka	279
8. Ameryka Łacińska	286
<i>Rozdział X: Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRR o wpływy w świecie w latach 1953-1957</i>	<i>306</i>
• 1. Przemiany w ZSRR po śmierci Stalina (1953-1955)	306
2. Wzrost roli i znaczenia Stanów Zjednoczonych w świecie	309
3. Problemy rozwojowe Wielkiej Brytanii (1947-1960)	312
4. Ewolucja sytuacji w powojennej Francji	314
5. Odrodzenie powojennych Włoch	318
6. Powstanie Paktu Warszawskiego	321
• 7. XX Zjazd KPZR i jego następstwa	325
8. Wydarzenia 1956 roku w Polsce i na Węgrzech	327
9. Kryzys bliskowschodni 1956 roku	330
<i>Rozdział XI: Kraje Azji i Afryki w latach sześćdziesiątych</i>	<i>335</i>
1. Rozpad systemu kolonialnego w Afryce	335
2. Rozwój sytuacji w Chinach	347
3. Bliski Wschód	353
4. Indochiny	357
5. Azja Południowa i Południowo-Zachodnia	367
<i>Rozdział XII: Kierunki rozwojowe w gospodarce, polityce i ideologii w latach 1957-1970</i>	<i>381</i>
1. Stan zaludnienia i udział głównych krajów w produkcji przemysłowej świata	381
2. Wyzwanie radzieckie	384
3. Pozycja Stanów Zjednoczonych	388
4. Cud gospodarczy w RFN	392
5. Francja generała de Gaulle'a	394
6. Osłabienie roli i znaczenia Wielkiej Brytanii w świecie	397
7. Ewolucja sytuacji we Włoszech	399
8. Problem integracji europejskiej	401
9. Walka o wpływy na Bliskim Wschodzie	404
10. Bunt młodzieży studenckiej	408
• 11. „Praska Wiosna” i jej następstwa	412

12. II Sobór Watykański (Vaticanum II)	416
13. Kryzys ruchu komunistycznego i wzrost znaczenia socjaldemokratyzmu w świecie	419
14. Wzrost roli i znaczenia ONZ	423
<i>Rozdział XIII: Tendencje odprężeniowe w świecie lat 1970-1975</i>	<i>429</i>
1. Problem niemiecki	429
2. Rozwój EWG w latach siedemdziesiątych	431
3. Kryzys energetyczno-paliwowy i finansowy lat 1973-1974	435
4. Stosunki w ZSRR i krajach obozu socjalistycznego	439
5. Półwysep Pirenejski	444
6. Państwa Skandynawskie	449
7. Kraje Europy Południowo-Wschodniej	453
8. Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy Europejskiej (KBWE)	457
Część III. Rozpad systemu dwubiegunowego i walka o hegemonię w świecie w latach 1976-1997	461
<i>Rozdział XIV: Rozpad bloku komunistycznego i upadek ZSRR (1976-1997)</i>	<i>463</i>
1. Rewolucja naukowo-techniczna i jej skutki	463
2. Wyzwania ideologiczne końca XX wieku i ewolucja polityki Watykanu	467
3. Załamanie gospodarcze oraz osłabienie wpływów i znaczenia ZSRR	474
4. Wzrost roli i znaczenia Stanów Zjednoczonych w świecie	478
5. Wydarzenia lat 1980/1981 w Polsce i ich następstwa	482
6. Reformy Margaret Thatcher w Anglii (1979-1990)	484
7. Postępy procesów integracyjnych w Europie Zachodniej	488
8. „Głasnost” i „Pierestrojka”. Spóźnione reformy Gorbaczowa w ZSRR	492
9. Okrągły stół w Polsce i jego następstwa	496
10. Przeobrażenia w pozostałych krajach realnego socjalizmu i likwidacja NRD	498
11. Rozpad ZSRR i upadek Gorbaczowa	503
<i>Rozdział XV: Kraje Azji i Afryki lat 1976-1991</i>	<i>509</i>
1. Bliski Wschód	509
2. Afryka	518
3. Indochiny	531
4. Chiny	536
<i>Rozdział XVI: Stany Zjednoczone i kraje Europy po rozpadzie ZSRR</i>	<i>538</i>
1. Stany Zjednoczone	538
2. Republika Federalna Niemiec	543
3. Anglia, Francja i Włochy	549
4. Ewolucja sytuacji w Rosji	555
5. Wspólnota Niepodległych Państw	560
6. Litwa, Łotwa, Estonia	563
7. Ewolucja stosunków w Czechosłowacji, Polsce, na Węgrzech i w Rumunii	567

a) Sytuacja ogólna	567
b) Czechy i Słowacja	568
c) Polska	571
d) Węgry	576
e) Bułgaria	577
f) Rumunia	579
8. Rozpad Jugosławii i wojna domowa w Bośni	580
9. Ewolucja sytuacji w Albanii	584
10. Rozwój pozostałych państw europejskich	586
Rozdział XVII: Kraje Azji, Afryki i Pacyfiku – do 1998 roku	591
1. Kraje islamu i strefy jego wpływów	591
a) Turcja	594
b) Kraje Bliskiego Wschodu	597
c) Afryka Północna: Algieria, Tunezja, Libia, Egipt, Sudan, Somalia	601
d) Rejony Kaukazu	605
e) Postradziecka Azja Środkowa	611
f) Afganistan	615
g) Rejon Zatoki: Irak i Iran, Arabia Saudyjska	616
2. Kraje Dalekiego Wschodu i Azji Południowej	623
a) Chiny i kraje ich kręgu cywilizacyjnego: Wietnam, Korea, Mongolia	623
b) Japonia	630
c) Azja Południowo-Wschodnia: Birma, Kambodża, Tajlandia, Indonezja, Filipiny	633
d) Azja Południowa: Indie, Sri Lanka, Pakistan i Bangladesz	638
3. Region Pacyfiku	641
4. Ameryka Łacińska	644
5. Afryka	649
Rozdział XVIII: Świat wobec nowych wyzwań i zagrożeń	661
1. Rozwój nauki i techniki	661
2. Eksplozja demograficzna	667
3. Problem zagrożenia ekologicznego	672
4. Narkomania i nowe choroby cywilizacji	674
5. Konflikty zbrojne i wojny	675
6. ONZ i organizacje regionalne w nowych warunkach	677
7. Wyznania i Kościoły w końcu XX wieku	682
8. Problem nowego przywództwa politycznego w świecie	687
Aneksy	693
Aneks nr 1: Spis istniejących aktualnie państw i terytoriów	695
Aneks nr 2: Laureaci Pokojowej Nagrody Nobla od 1945 roku	700
Bibliografia	703